

Miljösamverkan
Sverige

2024-06-13

Projektplan för Produktion av vätgas – i prövning och tillsyn

Uppdrag

Länsrådsutskottet för miljö och energi har gett i uppdrag åt Miljönätverket att driva Miljösamverkan Sverige och att inom ramen för det arbeta fram olika handläggarsöd.

Inför 2024 års verksamhetsplanering föreslog Naturvårdsverket detta projekt.

Styrgruppen för Miljösamverkan Sverige valde att låta projektet ”Produktion av vätgas – i prövning och tillsyn” ingå i förslag till verksamhetsplan för 2024. Förslaget fastställdes av styrgruppen efter att Miljönätverket och Länsrådsutskottet för miljö och energi haft möjlighet att lämna synpunkter.

Bakgrund

Vätgas har under de senaste åren fått en allt tydligare roll som ett sätt att ställa om till ett fossilfritt samhälle. Vi ser nu aktörer med produktion av enorma mängder vätgas som är i startgroparna men även ett flertal mindre aktörer. Vätgasstrategier har tagits fram och flera utredningar har genomförts eller är på gång både i Sverige och på EU-nivå.

Naturvårdsverket ser nu att det på nationell bas finns flera verksamheter som sökt och fått tillstånd för att producera vätgas. Därmed finns exempel på både små och stora nya aktörer som är på väg eller har tagit tillstånd i anspråk. Det finns även exempel på både små och stora gamla aktörer som kompletterar eller byter till vätgas i produktionen.

Kunskapen är relativt låg inom företag och myndigheter vad gäller hur verksamheterna ska regleras ur ett miljöbalks- och Sevesohänseende, både vad gäller tillstånd och tillsyn. Ett projekt skulle kunna vara ett bra stöd både inför och under prövning av nytt tillstånd eller ändringstillstånd av verksamheten. Ett projekt skulle också vara ett stöd i tillsynen vid exempelvis anmälan om byte av bränsle och vad som är av vikt att bedriva tillsyn om.

<p>Syfte (Varför?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Handläggare får handfast stöd i vilka frågor som bör ställas och vad man ska vara observant på under samråd och prövning. • Handläggare får stöd för hur anmälningar ska bedömas avseende vätgasproduktion. • Handläggare får stöd för att bedriva tillsyn på verksamheter med vätgasproduktion • Handläggare får stöd för att bedriva tillsyn på verksamheter med vätgasproduktion kopplat till Sevesolagstiftningen.
<p>Projekt mål (Vad? Projekt målen ska uppnås inom ramen för projektet.)</p>	<p>Sammanställa ett stöd för handläggare vid länsstyrelser och kommuner som arbetar med prövning eller tillsyn av anläggningar som producerar eller hanterar vätgas.</p> <p>Handläggarestödet ska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskriva lagstiftningen som reglerar vätgasproduktion och hantering med fokus på miljöbalken, IED och Sevesolagstiftningen. • Ge en grundläggande genomgång av de vanligt förekommande teknikerna för produktion och hantering av vätgas. • Beskriva miljö- och säkerhetsrisker kopplade till vätgasanläggningar samt exempel på försiktighetsåtgärder och skyddsavstånd. • Ge stöd för hur arbetet med prövning och tillsyn kan bedrivas. • Bidra till en kompetenshöjning inom området hos målgruppen.
<p>Kortsiktiga effekter</p>	<p>Höjd kunskap hos miljöskydds- och Sevesohandläggare.</p>
<p>Långsiktiga effekter</p>	<p>Samsyn och rättssäkerhet vid tillsyn och prövning av vätgasanläggningar.</p>

Målgrupp	Miljöskydds- och Sevesohandläggare vid länsstyrelser och kommuner som kommer i kontakt med vätgasproduktion och hantering.
Styrgrupp	Miljösamverkan Sveriges styrgrupp: Gustav Enander, Länsstyrelsen Jönköping, ordförande Inger Hansson, Länsstyrelsen Blekinge Kristina Nyhlén, Länsstyrelsen Östergötland Mikael Reinhardt, Länsstyrelsen Västra Götaland Marina Wallén Mattsson, Länsstyrelsen Jämtland Eva Svensson, Naturvårdsverket Teresia Persson, Jordbruksverket Johan Stål, Havs- och vattenmyndigheten
Projektledare	Ingela Höök, Miljösamverkan Sverige
Projektgrupp	Betty Hines, Länsstyrelsen Gotland Oliver Klett, Länsstyrelsen Västernorrland Anna Kristoffersson, Länsstyrelsen Skåne Mona Ljunggren, Länsstyrelsen Västra Götaland Carolin Ryr, Länsstyrelsen Västernorrland Hanna Åbrink, Länsstyrelsen Västerbotten Handläggare inom metallindustri och kemiindustri på Naturvårdsverket kan bidra med specialkompetens i mindre omfattning. Naturvårdsverket kan även bidra med visst juridiskt stöd.
Projektfaddrar	Inger Hansson, Länsstyrelsen Blekinge Eva Svensson, Naturvårdsverket
Referensgrupp	Ett antal miljöskydds- och Sevesohandläggare vid landets länsstyrelser granskar det framtagna materialet. En enkät i början av projektet ställs till en bredare grupp där kommunala handläggare också ingår.

	<p>Materialet vi tar fram önskar vi även stämna av med</p> <ul style="list-style-type: none"> • Myndigheten för samhällsskydd och beredskap • Forskningsinstitut: Energiforsk Sverige och RISE
<p>Behov av IT-stöd (i samverkan med förvaltningsobjektet, t ex e-tjänst, gemensamma mallar)</p>	<p>Ser inget behov av IT-stöd.</p>
<p>Avgränsningar (Vad ska projektet inte arbeta med)</p>	<p>Vi kommer inte att fördjupa oss i</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lagen om brandfarliga och explosiva varor • Lagen om skydd mot olyckor • Miljöbalken kapitel 11 • Plan- och bygglagen (planfrågor och planprocesser) • Energiinfrastruktur och klimatnytta <p>Vi kommer inte värdera olika tekniklösningar gentemot varandra.</p> <p>Vi kommer att hålla oss till praxis i Sverige.</p>
<p>Kritiska framgångsfaktorer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Att vi upprätthåller vårt engagemang i ämnet. • Att vi får möjlighet att träffas några gånger under projekttiden för att motivera varandra. • Att vi har roligt vid våra möten och träffar.
<p>Utvärdering och förtydligande av när projektet är avslutat</p>	<p>Projektet avslutas när handläggargrödet är godkänt av styrgruppen, publicerat och lanserat.</p> <p>Utvärdering av projektet och projektgruppens arbete ska ha gjorts enligt ordinarie mall.</p>
<p>Genomförande</p>	<p>Projektet ska sammanställa ett stöd för handläggare vid länsstyrelser och kommuner som arbetar med prövning eller tillsyn av anläggningar som producerar eller hanterar vätgas. Arbetet läggs upp på följande sätt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventering, maj-juni 2024 • Bakgrund och lagstiftning, maj-december 2024 • Anläggningar och teknik, maj-december 2024

	<ul style="list-style-type: none"> • Miljöeffekter och säkerhet, januari-mars 2025 • Förankra resultat, april-september 2025 • Avslut, oktober 2025 <p>Se även tids- och aktivitetsplanen, bilaga 1.</p>
Tidplan	Projektet beräknas pågå till och med oktober 2025.
Budget	<p>Projektledarens lön, kostnader för projektdeltagarnas resor och övernattningar finansieras genom projektmedel. Detta gäller även insatser som projektgruppen kan behöva stöd av kommunikatör för. Miljösamverkan Sverige har tillgång till egen kommunikatör vid Länsstyrelsen Västra Götaland.</p> <p>Projektgruppsmedlemmarnas insats i form av arbetstid står respektive organisation för. Preliminärt uppskattas arbetsinsatsen till ca tre (3) heltidsarbetsveckor per deltagare.</p> <p>Tidredovisning för länsstyrelsedeltagare sker med VÄS-kod 5039.</p>
Vem tar hand om resultatet	Miljösamverkan Sverige publicerar projektresultatet på sin webbplats. Vi uppdaterar i regel inte innehållet.
Dokumentation	<p>All dokumentation ska samlas på projektets grupparbetsplats.</p> <p>Alla checkar ut och in dokumenten vid arbete på grupparbetsplatsen.</p> <p>Minnesanteckningar förs vid varje träff/möte.</p> <p>Färdigt material läggs ut på Miljösamverkan Sveriges webbplats.</p>
Mötesstruktur	Regelbundna projektgruppträffar och Skype-möten hålls efter behov.

Bilagor

1. Tid- och aktivitetsplan
2. Kommunikationsplan
3. Riskanalys